

List otwarty w sprawie erygowania Instytutu Allerhanda

I. W bieżącym roku mija dwudziesta rocznica rozpoczęcia przemian ustrojowych w Polsce, które pozwoliły na umacnianie koncepcji państwa prawnego zapoczątkowanej przez Trybunał Konstytucyjny jeszcze przed 1989 r. Odzyskane obszary wolności objęły także swobodę w prowadzeniu działalności gospodarczej, która energię Polaków pozwoliła skierować ku budowaniu indywidualnego i wspólnego dobrobytu. Kraj przyciągał zagraniczny kapitał finansowy, rozwijając jednocześnie własny kapitał intelektualny.

II. Systemowym przemianom ulegało również prawo. Przez długi czas import rozwiązań legislacyjnych stanowił najefektywniejszą strategię modernizacji systemu prawnego. Strategia ta była po części wyborem, po części zaś koniecznością związaną z przyjęciem *acquis communautaire*.

III. Badania rozwoju gospodarczego prowadzone na reprezentatywnej grupie państw o różnych ustrojach potwierdzają dobitnie, że dobre prawo i efektywnie funkcjonujące instytucje wpływają bezpośrednio na dobrobyt, czy – jak to określał Adam Smith – na „bogactwo narodów”. Dobre prawo i sprawne instytucje nie mogą zaś istnieć bez właściwego kapitału intelektualnego, zaangażowanego w działalność systemotwórczą.

IV. W wielu krajach funkcjonują, prywatne bądź międzyuniwersyteckie, niezależne ośrodki badawcze dedykowane studiom prawniczym. Wśród cieszących się szacunkiem i uznaniem jednostek tego typu można wymienić T.M.C. Asser Instituut, Stockholm Institute for Scandinavian Law, American Bar Foundation, The British Institute of International and Comparative Law, Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht, European Corporate Governance Institute czy Hague Academy of International Law. Wymienione jednostki różnią się profilem i zakresem działania, łączy je jednak elitarny charakter i środowiskowe uznanie. Są one jednocześnie owocem pewnego stopnia dojrzałości środowiska, swojego rodzaju inwestycją we własną tożsamość oraz ucieleśnieniem społecznego i misyjnego wymiaru zawodu prawnika.

V. Warto w tym miejscu odnieść się do znakomitych przykładów, których dostarcza historia nauki polskiej: nie można nie wspomnieć dzieła Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (1800), Polskiej Akademii Umiejętności (1872), Kasy im. Józefa Mianowskiego (1881), czy Towarzystwa dla Popierania Nauki Polskiej (1901).

Dorobek ostatniego dwudziestolecia pozwala na to, aby w dwudziestą rocznicę przemian ustrojowych myśleć o podobnej, zbiorowej inicjatywie środowiskowej polskich prawników.

VI. Idea prawotwórcza oraz myśl wizjonerska, czyli produkty, które generować ma niezależny instytut naukowy, nie mogą znaleźć adekwatnego popytu ani wyce-ny na rynku tworzonym przez pojedynczych konsumentów tych dóbr. Docelowym ich odbiorcą jest ogół uczestników oraz państwo jako prawodawca i systemotwórca. Dawanie przyczynku do budowania systemu jest celem, który stanowi samo sedno działalności *pro publico bono*.

VII. Przez ostatnie dwie dekady budowa kapitału intelektualnego następowała w dużej mierze poprzez intensywny rozwój studiów i innych programów szkoleniowych. Nie sposób przecenić znaczenia tych programów. Należy wszakże mieć na uwadze, że ich celem było głównie rozpowszechnianie istniejącej już wiedzy. Równoległe jednak konieczne jest inwestowanie w kreowanie wiedzy – w rozwój myśli prawnej i w intelektualny dialog środowiskowy oraz międzynarodowy.

VIII. Zwracamy się do przedstawicieli środowiska prawniczego oraz wszystkich interesariuszy, którym zależy na rozwoju polskiego prawa, z zachętą do wsparcia powołania apolitycznego, niezależnego instytutu interdyscyplinarnych i porównawczych studiów nad rolą instytucji prawnych w konstytuowaniu oraz funkcjonowaniu rynku, zarówno z punktu widzenia kształtu danej regulacji oraz ram instytucjonalnych jej tworzenia, uwzględniając przede wszystkim prawo prywatne, w tym prawo handlowe, upadłościowe, a także prawo procesowe, prawo gospodarcze oraz prawo rynku finansowego i kapitałowego, czyli te obszary prawa, których efektywność znajduje najprostsze przełożenie na wzrost ekonomiczny i gospodarczą *prosperity* kraju.

IX. Planowany Instytut nosił będzie imię Maurycego Allerhanda. Profesor Allerhand należał do najwybitniejszych polskich prawników XX w. Był nie tylko znakomitym naukowcem, nauczycielem akademickim, kodyfikatorem i adwokatem, ale nade wszystko człowiekiem wielkiego charakteru. Jego życie i dzieło są symboliczne dla pojęcia integracji. Integracyjny wymiar Patrona odnajdujemy w biografii i szlaku życiowym, pochodzeniu i asymilacji, uprawianej komparatystyce i interdyscyplinarności. Co więcej, dla współczesnych polskich prawników dzieła Profesora Allerhanda, zwłaszcza wielokrotnie reprodukowany Komentarz do Kodeksu handlowego stanowią międzypokoleniowe *iunctim*. Dzieła te były zresztą pierwszymi przewodnikami w trudnym dziele transformacji gospodarczej, którego dwudziestą rocznicę obchodzimy.

X. Planowany Instytut powinien przywiązywać szczególną wagę do formowania naukowego i osobowościowego młodego pokolenia polskich prawników. Cele te mogłyby być realizowane przede wszystkim przez utworzenie w ramach instytutu Funduszu Stypendialnego im. Maurycego Allerhanda, który wspomagałby finansowo prace naukowo-badawcze, zwłaszcza zaś projekty doktorskie i habilitacyjne.

XI. Ważnym elementem jest zwrócenie się do wszystkich naszych znakomitych

młodych Koleżanek i Kolegów, którzy uzyskawszy stopnie naukowe w najlepszych ośrodkach zagranicznych, przeżywają rozterki związane z perspektywą powrotu i kontynuowania pracy naukowej w Polsce i dla Polski. Przez szereg lat rozbudowano liczne projekty umożliwiające młodym Polakom zdobywanie doświadczenia w pracy akademickiej i stopni naukowych za granicą. Brak jednak równoważnego mechanizmu zagospodarowania pozyskanego w ten sposób kapitału ludzkiego. Komplementarnym działaniem byłoby więc stworzenie adekwatnej infrastruktury do pracy naukowej w kraju.

XII. Instytut powinien być życzliwy i otwarty również dla przedstawicieli nauki prawa z innych państw. Biografia Patrona każe myśleć w pierwszym rzędzie o Ukrainie, Niemczech i Austrii. W ten sposób integracyjny wymiar życia i dzieła Profesora Maurycego Allerhanda zyskałby kontynuację w przyszłości.

XIII. W zamierzeniu Instytut miałby stanowić przyczynek do podniesienia rangi Polski na europejskim forum akademickim i uczynienia głosu Polski donioślejszym w międzynarodowej debacie na temat kierunków rozwoju prawa wspólnotowego i międzynarodowego poprzez zabieranie głosu w debacie na poziomie wspólnotowym (UE) oraz międzynarodowym (zwłaszcza OECD) w zakresie kształtowania prawa europejskiego, tworzenia międzynarodowych standardów w obrocie handlowym, ujednocnianiu prawa prywatnego, pomocy merytorycznej i organizacyjnej dla krajów rozwijających się, reformy prawa i instytucji w okresie transformacji, a także dobrych praktyk w *corporate governance*.

XIV. Planowany Instytut został pomyślany jako instytucja *non-profit* działająca *pro publico bono*, a ewentualne zyski z jego działalności przeznaczone będą na działalność statutową. Pozyskiwanie funduszy będzie odbywało się na zasadzie transparentności oraz dywersyfikacji.

Dr Leszek Allerhand (doktor nauk medycznych; wnuk prof. Maurycego Allerhanda; były główny lekarz Kadry Olimpijskiej w sportach zimowych)

Adw. Joanna Agacka-Indecka (Prezes NRA)

Prof. dr hab. Ewa Bagińska (UG)

Prof. dr hab. Jan Barcz (Akademia Leona Koźmińskiego)

Dr Jacek Bąk (Nörr Stiefenhofer Lutz)

Dr hab. Katarzyna Bilewska (UW)

Michał Bobrzyński LL.M. – Harvard (Centrum C-Law.org)

Doc. Andrij Bojko (Dziekan Wydziału Prawa Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie)

Prof. dr hab. Janusz Borkowski (UŁ)

Notariusz Lech Borzemski (Prezes Krajowej Rady Notarialnej)

Prof. dr hab. Zdzisław Brodecki (UG)

Prof. dr hab. Andrzej Całus (SGH)

Dr Mirosław Cejmer (Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, dalej: KAAFM)

Christophe Ceska (Konsul Generalny Republiki Austrii w Krakowie)

Prof. dr hab. Aleksander Chłopecki (UW)

Prof. dr hab. Krystyna Chojnicka (Dziekan WPiA UJ)

Prof. dr hab. Henryk Cioch (KUL)

Prof. dr hab. Jan Czekaj (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie)

Prof. dr hab. Wiesław Czyżowicz (SGH)

Notariusz Anna Dańko-Roesler (Prezes Stowarzyszenia Notariuszy RP)

Prof. dr hab. Grzegorz Domański (UW)

Dr Przemysław Drapała (UMK)

Prof. dr hab. Tadeusz Ereciński (UW)

- Prof. dr hab. Józef Frąckowiak (UWr)
R.pr. Marek Furtek (Prezes Sądu Arbitrażowego przy KIG)
Adw. Henryk Gaertner
Prof. dr hab. Lech Gardocki (Pierwszy Prezes SN, UW)
Prof. dr hab. Tomasz Gizbert-Studnicki (UJ)
Prof. dr hab. Bogusława Gnela (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, dalej: UEK)
Prof. dr hab. Edward Gniewek (UWr)
Prof. dr hab. Jacek Gołaczyński (UWr)
Łukasz Gorywoda (Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji)
SSN Jacek Gudowski (SN)
Dr hab. Andrzej Herbet (KUL)
Dr Anna Hrycaj (Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji w Poznaniu)
Adw. Jakub Jacyna (Prezes Fundacji Adwokatury Polskiej)
Prof. dr hab. Jerzy Jacyszyn (UWr)
Prof. dr hab. Andrzej Jakubecki (UMCS)
Prof. dr hab. Andrzej Janiak (UAM; Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu)
Agnieszka Jańczuk (Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji)
Prof. dr hab. Wojciech Katner (UŁ)
Prof. dr hab. Andrzej Kidyba (UMCS)
Adw. Adam Klimczyk
Katarzyna Kłaczyńska LL.M. – Harvard (Centrum C-Law.org)
Michał Kłaczyński LL.M. – Harvard (Centrum C-Law.org)
Prof. dr hab. Andrzej Koch (UAM)
Prof. dr hab. Wojciech Kocot (UW)
Adw. Rafał Kos
Prof. dr hab. Apoloniusz Kostecki (KAAFM)
Dr Małgorzata Kożuch (UJ; NRA)
Prof. dr hab. Andrzej Kubas (UJ)
Prof. dr hab. Zbigniew Kuniewicz (USz)
Prof. dr hab. Zbigniew Kwaśniewski (UMK)
Ks. prof. dr hab. Franciszek Longchamps de Bériér (UJ)
Prof. dr hab. Rett Ludwikowski (The Catholic University of America)
Prof. dr hab. Ewa Łętowska (Sędzia TK)
Prof. dr hab. Piotr Machnikowski (UWr)
Dr Marek Maciąg (Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego)
- Prof. dr hab. Dorota Malec (UJ)
Prof. dr hab. Jerzy Malec (Rektor KAAFM)
Prof. dr hab. Ryszard Markiewicz (UJ)
Dr Maciej Mataczyński (UAM)
Prof. dr hab. Andrzej Mączyński (UJ)
Prof. dr hab. Marek Michalski (UKSW)
Adw. Stanisław Mikke (Redaktor Naczelny „Pałestry”)
SSR Zbigniew Miczek
Prof. dr hab. Krystyna Michałowska-Gorywoda (SGH)
Dr Małgorzata Modrzejewska (UW)
Prof. dr hab. Jacek Napierała (UAM)
Prof. dr Vytautas Nekrošius (Dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu Wileńskiego)
Prof. dr hab. Roman Niestrój (Rektor UEK)
Prof. dr hab. Artur Nowak-Far (SGH)
Prof. dr hab. Aurelia Nowicka (UAM)
Prof. dr hab. Leszek Ogiegło (UŚ)
Prof. dr hab. Andrzej Oklejak (UJ)
Prof. dr hab. Adam Olejniczak (UAM)
Prof. dr hab. Jan Olszewski (URz)
Prof. dr hab. Adam Opalski (UW)
Dr Wiesław Opalski (UW)
Dr Krzysztof Oplustil (UJ)
Dr Konrad Osajda (UW)
Prof. dr hab. Stanisław Owsiak (UEK)
Dr Marcin Ożóg (Centrum C-Law.org)
Prof. dr hab. Janina Panowicz-Lipska (UAM)
Prof. dr hab. Maksymilian Pazdan (UŚ)
Prof. dr hab. Krzysztof Pietrzykowski (UW)
Prof. dr hab. Jerzy Pisuliński (UJ)
Prof. dr hab. Jerzy Poczobut (UW)
Prof. dr hab. Wojciech Popiołek (UŚ)
Dr Marek Porzycki (UJ)
Prof. dr hab. Maria Poźniak-Niedzielska (UMCS)
Prof. dr hab. Urszula Promińska (UŁ)
Prof. dr hab. Małgorzata Pyziak-Szafnicka (Dziekan WPA UŁ)
Prof. dr hab. Wojciech Pyziół (UJ)
Dr Arkadiusz Radwan (Centrum C-Law.org)
Prof. dr hab. Zbigniew Radwański (UAM, Przewodniczący Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego)
Prof. dr hab. Jerzy Rajski (UW)
Dr Adam Redzik (UKSW, UW)
Dr Mateusz Rodzynkiewicz

Dr Wojciech Rogowski (SGH)
Prof. dr hab. Michał Romanowski (UW)
Prof. dr hab. Wojciech Sadurski (Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji)
Prof. dr hab. Marek Safjan (UW, Sędzia ETS)
Prof. dr hab. Tomasz Siemiątkowski (SGH)
Prof. dr hab. Józef Skoczylas (KUL)
Prof. dr hab. Aleksander Skotnicki (Ordynator Kliniki Hematologii Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie; Prezes Fundacji „Stradomskie Centrum Dialogu”)
Dr Ludwik Sobolewski (Prezes Zarządu GPW w Warszawie)
Prof. dr hab. Tomasz Sokołowski (Dziekan WPiA UAM w Poznaniu)
Prof. dr hab. Stanisław Sołtysiński (UAM)
Dr Tomasz Sójka (UAM)
Dr Marcin Spyra (UJ)
Prof. dr hab. Mirosław Stec (UJ)
prof. dr hab. Robert Stefanicki (UWr)
Prof. dr hab. Aleksander Surdej (UEK)
Prof. dr hab. Andrzej Szajkowski (INP PAN)
Prof. dr hab. Ryszard Szostak (UEK)
Prof. dr hab. Włodzimierz Szpringer (SGH)

Prof. dr hab. Andrzej Szumański (UJ)
Dr Roman Uliasz (URZ)
Prof. dr hab. Stanisław Waltoś (UJ)
Dr Joanna Warchoń (Parlament Europejski)
Adw. Tomasz Wardyński
Prof. Szewach Weiss (były Ambasador Izraela w Polsce)
Prof. dr hab. Karol Weitz (UW)
Dr hab. Jacek Widło (KUL)
Dr Piotr M. Wiórek (UWr)
Prof. dr hab. Tadeusz Wiśniewski (ALK)
Prof. dr hab. Stanisław Włodyka (UJ)
Prof. dr hab. Tadeusz Włodyka (UJ)
Prof. dr hab. Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz (UAM)
Dr Michał Wyrwiński (UJ)
R.pr. Krzysztof Zakrzewski
Prof. dr hab. Kazimierz Zawada (UJ)
Dr Bohdan Zdziennicki (Prezes TK)
Prof. dr hab. Bronisław Ziemanin (USz)
Prof. dr hab. Andrzej Zoll (UJ)
Prof. dr hab. Fryderyk Zoll (UJ, ALK)
Prof. dr hab. Marek Zubik (UW)

Stan na dzień 1 października 2009 r.
Kontakt z Instytutem Allerhanda:
instytut@allerhand.pl